

Nesten

13 maart, Caroline

Nestbouw

Vlijtig vlechtwerk

In de clips van de eerste dagen kunt u zien dat de ooievaars hard werken aan de bouw van het nest. Op deze plek hoeven ze niet helemaal bij het begin te beginnen, maar is er al een platform waarop 'voortgeborduurd' kan worden.

Beide vogels werken samen en in Gennep lijkt het vrouwtje zich het meest bezig te houden met de details. Ik bespeur dan toch wat menselijke trekjes ;-). U kunt zien dat de takken niet worden opgestapeld, maar in elkaar worden gevlochten. Zo ontstaat een stevig bouwwerk.

Als een ooievaarspaar eenmaal een nest heeft, proberen ze dit elk jaar te behouden. En waarom moeilijk doen als het gemakkelijk kan: het nieuwe nest bouw je gewoon bovenop het oude. In de loop van de jaren kan het dus flink hoog worden (op de foto een nest uit Voorburg).

Soms moeten mensenhanden eraan te pas komen, om een gevaarlijk hoog gegroeid nest te verlagen. Zo wordt voorkomen dat het te zwaar wordt, of scheef gaat hangen en naar beneden valt. Het nest in Gennep is ook 'opgeschoond'. Dit gebeurt altijd in de winter, zodat de vogels er geen hinder van ondervinden.

Het paar heeft nog wat werk te doen en het is leuk dat we de bouw van zo 'dichtbij' kunnen volgen. Er gaat een mooi kommetje ontstaan, waarin straks hopelijk eieren en jongen komen te liggen.

19 maart, Arda

Ruzie of gezellig samen?

Regelmatig zijn er kauwen die bij dit nest graag een tak pikken. Maar niet altijd wordt er geruzied om nestmateriaal, ooievaarsnesten bieden inwoning aan allerlei soorten vogels.

In Nederland kennen we verschillende soorten kunstnesten voor ooievaars: nestpalen, nesten op daken en zoals hier op schoorstenen. Allemaal menselijke bouwsels met als basis een karrewiel of bodemplaat. Maar ooievaars kunnen ook heel goed zelf een nest bouwen, we zien ze op fabriekspijpen, in hoogspanningsmasten en steeds meer in bomen. De basis van een nest bestaat uit enkele centimeters dikke takken, die in elkaar gevlochten worden. Elk jaar brengt het paar tijdens het hele broedseizoen enthousiast nieuwe takken aan, zodat na jarenlange bewoning de hoogte van een nest 1-2 meter kan bedragen. De nesten kunnen een enorme omvang krijgen en honderden kilo's zwaar worden. Zo'n groot nest is erg aantrekkelijk voor andere vogels. Als onderhuurders zijn winterkoning, spreeuw, huismus, ringmus en zelfs torenvalk bekend. Deze soorten leven in alle rust naast de hoofdbewoners.

20 maart, Arda

Lekker zacht

De binnenkant van het nest kan bekleed worden met allerlei dingen, als het maar zacht is.

De ooievaars zijn nog vaak weg en dan kijken we naar een leeg nest. Dan is goed te zien dat binnenin het nest een soort hooi ligt. De binnenkant kan door de ouders ook bekleed worden met aarde, graszoden en allerlei fijn plantenmateriaal. Afhankelijk van de broedplaats kunnen ook andere en vreemdere materialen, zoals stalmest, plastic, papier en vossen worden gebruikt. Als het maar zacht wordt.....

14 april, Leo

Nestbouw

Ooievaars in Gennep zijn geen echte bouwvakkers.

Caroline en Arda hebben het al over de nestbouw van de ooievaars gehad. Ik zie echter nog veel vragen over het nest op V&A en in het Clubhuis. Vandaar dat ik hier nog even op terug wil komen. Als ooievaars jongen hebben, braken ze hun vergaarde voedsel op het nest uit. De jongen eten dat heel snel op, voordat er niets meer over is. Echter zitten hier ook veel graszaden en andere zaden in, maar ook veel zand en klei. Na een geslaagd broedsel ziet een nest er dan ook zo uit als op bijgevoegde foto en is het dus een grote modderpoel met gras erop. Wij van vogelwacht "de Maasheggen" en Stork hebben het nest in Gennep in januari dan ook flink onder handen genomen en er bijna 2 grote kuipen vol rommel/mest vanaf gehaald. Een geschikt nest moet goed water doorlaten, dat is de

eerste vereiste. Als de jongen geboren worden en dus nog kleine kuikens zijn en in het nest zou water komen te staan, dan kunnen de ouders de jongen niet warm houden en overlijden ze aan longontsteking. Dat willen wij en jullie natuurlijk ook niet, alhoewel dit nooit helemaal te voorkomen is. Als het meerdere dagen achter elkaar flink zou regenen bijv. maar daar gaan we niet van uit. Vandaar de ooievaars het nest accepteren zoals wij het achterlaten, een mooi nest met een kommetje erin. Af en toe een tak brengen is goed voor de relatie, alhoewel volgens Ma liggen ze echter nooit goed en Pa laat ze toch weer vallen. Een bosje hooi voor de fijne zachte afwerking is altijd welkom natuurlijk.

Maar zoals jullie gezien hebben zijn die twee in die zwart/witte pakken in Genep geen echte bouwvakkers.

Daar weten de Gemeentewerkers wel over mee te praten denk ik !!

6 mei, Caroline

Ooievaar en onweer

Kan een nest door de bliksem worden getroffen?

Zo, wat hebben we een herfstweer over ons heen gehad. Regen, storm, onweer... In de weblog kregen we de vraag of de bliksem kan inslaan in een ooievaarsnest. Dit kan inderdaad gebeuren, maar veel gebouwen zijn tegenwoordig voorzien van bliksemafleiders en daarmee is het daknest ook beschermd.

Een paalnest in het open veld kan kwetsbaarder zijn. Zo is er in 2012 in Onnen een inslag geweest: één jong overleefde dat niet, maar de ander is gewond op de grond gevonden en kon na een opname in het vogelasiel weer gezond en wel worden vrijgelaten.

Het is bijzonder dat in de geschiedenisboeken wordt beschreven, dat een ooievaarsnest op een dak het huis juist zou beschermen tegen blikseminslag. Verder zouden de bewoners geen ziekten en andere tegenslagen meemaken. De ooievaar als echte geluksvogel.

In de mythologie worden ooievaars en bliksem samen genoemd. Onze voorouders beschouwden de bliksem als een snelle vogel die vuur naar de aarde bracht, samen met kinderzielen. Het bliksemvuur

zou ontstaan doordat de dondergod zijn staf in een gouden zonnerad ronddraaide. Het wagenwiel, waar zoveel ooievaars op nestelen, zou het symbool van dit rad zijn. De kinderzielen zijn de baby's die door de ooievaar worden bezorgd, het verhaal dat we nu nog kennen.

Om door te gaan op het thema vuur en ooievaars... Tegenwoordig helpt de brandweer wel eens met hun hoogwerker om gewonde vogels van het nest te halen of de onderzoeker die de jongen gaat ringen er naar toe te transporteren. Op de plaatsen waar dit gebeurt, vindt de brandweer het vaak een goede oefening om het materieel te testen.

Als de ooievaar ons dus niet tegen vuur kan beschermen, is er gelukkig de brandweer om ons te redden!

15 juni, Wim

Kolossale nesten

Heeft u Leo's fotootje al eens goed bekeken? Leo staat in het nest waar nu de drie jongen liggen groot te worden? Weet u nog wat hij daar deed? Precies, hij pleegde onderhoud.

Zo'n ooievaarsnest groeit, door alles wat er door de broedvogels naartoe wordt gesleept, uit tot immense grootte. Als je dat laat gaan, dan wordt het nest erg zwaar, composteert de nestinhoud en wordt het verband steeds minder, omdat ook de takken verzwakken. Daarom is het aan te raden om nesten goed in de gaten te houden en regelmatig de bovenlaag te verwijderen. Maar soms is dat helemaal niet mogelijk, bijvoorbeeld wanneer een nest in de top van een boom zit. Wat er dan kan gebeuren, ondervonden we zaterdag aan den lijve. Nog geen minuut nadat Annemieke en ik onder een groot nest in een kastanjeboom waren doorgelopen, bezweek de tak waarop het nest lag. Met donderend geraas viel het zware nest vanaf 15 meter hoogte door de takken van de boom naar beneden. Toen het grootste deel op de grond lag, vreesden we het ergste, want in het nest lagen drie jongen. Twee ervan lagen tussen de resten van het nest op de grond, de derde hing tussen de takken en viel er alsnog uit.

Het meest onvoorstelbare is, dat de drie jongen het alle drie overleefd hebben, ogenschijnlijk zonder ernstige verwondingen. Terug naar het nest kon niet, het nest was immers verdwenen. Ze zijn ter observatie opgenomen in ooievaarsstation/asiel De Lokkerij. Als er geen ernstige kwetsuren zijn, dan vliegen ze daar uit en voegen ze zich bij de vrije ooievaars. In augustus zullen ze op trek gaan.